

Kravspecifikation for faglig og praktisk bistand til drift og facilitering af Luftvisionen

Problemstilling

Luftforurening er et kompliceret, grænseoverskridende miljøproblem. Hvis luftforureningen skal nedbringes væsentligt globalt, kræver det indsats på en række områder, herunder at de rigtige luftteknologier og –løsninger bliver anvendt. Danske miljøteknologivirksomheder har mange års erfaring med ren luft-løsninger, og flere danske virksomheder er allerede i dag blandt de førende på de internationale markeder med at udvikle og producere ren luft-løsninger. Det gælder fx på det maritime område, i forhold til tung transport og ikke-vejgående maskiner, fyringsanlæg og generelt i forhold til begrænsning af luftforurening fra virksomheder og industri.

Den danske eksport af ren luft-løsninger har ligget nogenlunde stabilt på ca. 7 mia. kr. i en årrække. Med den stigende globale efterspørgsel efter løsninger, der kan nedbringe luftforureningen og forbedre luftkvaliteten, er der basis for, at danske virksomheder kan øge eksporten af ren luft-løsninger betydeligt i de kommende år bl.a. gennem samarbejde om at synliggøre de danske styrkepositioner og gøre Danmark til et globalt udstillingsvindue for innovation på ren luft-området.

Det er på denne baggrund, at Dansk Miljøteknologi, Danske Maritime, Danske Rederier, Dansk Industri, DAPO – Foreningen af danske leverandører af pejse og brændeovne, samt Miljø- og Fødevareministeriet har nedsat en styregruppe, der sammen har undersøgt interessen for og efterfølgende udarbejdet en Luftvision. Styregruppens arbejde kulminerede den 19. januar i år, hvor miljø- og fødevareministeren sammen med en række virksomhedsledere præsenterede den nye Luftvision på et topmøde, der blev afholdt i Dansk Industri.

Styregruppen har fået støtte af MUDP til konsulentbistand i et år til at få arbejdet godt fra start med at indfri målene i visionen. Den nærmere beskrivelse af mål og aktiviteter er beskrevet nedenfor.
./.

Baggrund

Som forarbejde til udarbejdelsen af Luftvisionen har Dansk Miljøteknologi med bidrag fra DAMVAD udarbejdet en opgørelse for Miljøstyrelsen af den danske eksport fra ren luftsektoren. Opgørelsen blev udgivet af Miljøstyrelsen i januar 2017: <https://www2.mst.dk/Udgiv/publikationer/2017/01/978-87-93529-55-7.pdf>. Af rapporten fremgår det bl.a., at det har været nødvendigt at lave en afgrænsning og definition af ren luftsektoren for at opgøre den årlige eksport. Den valgte definition omfatter:

- Forebyggelse af luftforurening
- Behandling af udstødningsgasser og udledningsluft – emissionsreduktion
- Behandling af indeluft – arbejdsmiljø, indeklima og ventilation

- Produkter, der fører til renere luft – kedler, ovne, motorer og brændeovne og produkter, der omdanner luftforurenende stoffer
- Forebyggelse og reduktion af luftforurening
- Måling, kontrol- og analysesystemer til udstødningsgas og udstødningsluft
- Service, rådgivning og forskning i forbindelse med luftforurening.

Med udgangspunkt i denne definition har det været muligt at opgøre den årlige eksport af ren luft-teknologier og ren luft-løsninger til minimum 7,2 mia. kr. i 2015. Eksporten af serviceydelser og rådgivning indgår dog ikke, da disse områder ikke har været mulige at opgøre.

Det konkrete mål for Luftvisionen er, at eksporten af danske ren luft-løsninger fordobles inden 2030. Med ren luft-løsninger menes i Luftvisionskonteksten løsninger, der skaber renere luft til borgerne i verdens hastigt voksende byer, løsninger, der reducerer luftforureningen fra den globale skibsfart, og løsninger, der hjælper virksomheder og anlæg i byer og på landet verden over med at nedsætte luftforureningen fra deres produktion. De 7,2 mia. kr. kan betragtes som baseline.

Virksomheder og leverandører af ren luft-løsninger har indtil nu ikke set sig selv som en samlet branche. I styregruppen for arbejdet med at udvikle en Luftvision stod det imidlertid tidligt klart, at hvis Luftvisionen skal kunne realiseres med succes, skal der etableres samarbejde mellem virksomheder, der arbejder med ren luft-løsninger. Det er et centralt element i realiseringen af Luftvisionen, at der arbejdes for:

- 1) *En samlet branche* – selv om der er stor forskel på at producere en brændeovn til en privat stue eller en kæmpe skibsmotor til et containerskib, så er fællesnævneren, at der er udviklet nytænkende og omkostningseffektive danske løsninger af høj kvalitet til at sænke luftforureningen fra de pågældende kilder.
- 2) *En fælles fortælling* – de danske styrkepositioner på luftområdet, der skiller os ud på det globale marked, skal synliggøres. På denne måde får hver enkelt virksomhed en stærkere platform end før.
- 3) *Et tættere samarbejde på tværs* – vi skal finde frem til og udnytte merværdien i, at virksomheder, myndigheder og andre parter kan gå sammen om at fremme eksporten af danske løsninger. Hvad kan virksomhederne og øvrige deltagere i arbejdet hver især bidrage med, som bringer os længere, end vi kan komme hver for sig?

Ovenstående tre elementer skal ses som den platform, der arbejdes ud fra i Luftvisionen, men da visionen er en eksport-strategi, er det helt centralt for at kunne løse opgaverne, at der i projektet ses ud over landets grænser. Med vedtagelsen af FN's Verdensmål for bæredygtig udvikling i september 2015 er der sat en global ramme for målsætninger på miljøområdet – også i forhold til luftforurening. Målene indeholder et specifikt delmål (3.9) om reduktion i antallet af dødsfald og helbredsproblemer på grund af f.eks. luftforurening. Fra industriens side ses verdensmålene også som en dagsorden, der kan understøtte muligheder for eksport af danske løsninger. Endvidere er der besluttet regulering af luftforurening på både EU- og globalt niveau, som skal implementeres og håndhæves de kommende år. Her er det også vigtigt at have fokus på mulighederne for eksport af danske løsninger. Det handler ikke kun om at gøre opmærksom på gode danske løsninger, men også – for at skabe og vedligeholde markeder for løsningerne – at der fra myndighedernes side er fokus på implementering og håndhævelse af EU- og anden international lovgivning.

På topmødet og i arbejdet op til topmødet har det været tydeligt, at der er opbakning til og interesse for at deltage i realiseringen af Luftvisionen. Det er samtidig klart, at der er begrænsede ressourcer til gennemførelse af aktiviteterne. I det omfang der kan tages afsæt i eller knyttes an til aktiviteter, der

allerede er i gang, og de organisationer m.v., der allerede har fodfæste i udlandet på eksportmarkeder eller herhjemme for at fremme eksport af miljøteknologier, vil det derfor være en stor fordel.

Endelig skal det nævnes, at der forud for topmødet er afholdt:

- En indledende konference den 1. juni 2017, der havde til formål at undersøge mulighederne for at samle branchen om en ny fælles vision for at styrke samarbejdet om eksport af danske ren-luft-løsninger og teknologier.
- En workshop den 2. november 2017, der havde til formål at forbedre og kvalitetstjekke oplæg til en fælles vision for virksomheder, forskere og myndigheder i Danmark, der er med til at levere bidrag til den globale indsats mod luftforurening.

Luftvisionen er indledningsvist inspireret af et lignende samarbejde mellem myndigheder, virksomheder og videninstitutioner om "Vandvisionen" og de erfaringer, der er høstet i dette samarbejde. Luftvisionen følger dog sit eget spor.

Formål

Formålet med projektet er at bistå styregruppen med en række faglige og praktiske opgaver, så luftvisionen kommer godt fra start på alle fem parametre:

- Samarbejde om dansk eksport af ren luft-løsninger.
- Gøre Danmark til et udstillingsvindue for innovative ren luft-løsninger.
- Arbejde for effektiv gennemførelse og håndhævelse af international regulering af luftforurening – i Danmark, i EU og globalt.
- Skabe en bedre sammenhæng mellem forskning, udvikling og innovation.
- Kommunikere om alt det, vi er gode til.

Konsulentens opgaver

Parterne bag Luftvisionen har aftalt, at der skal udarbejdes en handlingsplan til realisering af Luftvisionen, og at der foreligger et udkast til handlingsplan inden sommerferien 2018. Det nærmere indhold i planen aftales nærmere med styregruppen, idet udgangspunktet er realiseringen af det overordnede mål for visionen samt de fem parametre. For at sikre en bred forankring vil udarbejdelse af handlingsplanen involvere inddragelse af interesserede virksomheder, myndigheder og videninstitutioner. Konsulenten skal koordinere og være hovedskribent på udarbejdelse af handlingsplanen for Luftvisionen samt stå for at igangsætte konkrete aktiviteter i handlingsplanen.

Som det fremgår, er samarbejde og netværk centrale elementer i realiseringen af visionen. Konsulenten skal derfor arbejde for at etablere samarbejde og netværk, samt eventuelt partnerskaber. I denne forbindelse er det vigtigt også at aktivere de ressourcer, som deltagerne i visionsarbejdet kan bidrage med, sådan at samarbejdet og netværket bliver bæredygtigt på den lange bane. Konsulenten skal desuden komme med forslag til, hvordan organiseringen af arbejdet med Luftvisionen kan udvikles, fx gennem nedsættelse af arbejdsgrupper. Derudover skal konsulenten konkret bidrage til driften (mødeindkaldelser, referater m.v.).

Konsulenten skal formidle kontakt mellem virksomheder i Danmark og kunder i udlandet, fx gennem udarbejdelse af "reklame-materiale" for danske luft-løsninger eller ved at fremme Luftvisionens interesser i arrangementer og aktiviteter, der afholdes i andre regi. Det er ikke hensigten, at konsulenten skal stå for 1:1-kontakt mellem virksomheder og kunder.

Det nærmere indhold og vægtningen af opgaverne aftales med styregruppen for Luftvisionen. Hvis det viser sig nødvendigt og mere hensigtsmæssigt, kan dele af ovenstående udgå og erstattes af andre opgaver. Dette aftales konkret mellem konsulenten og styregruppen.

Leverancer og konkrete aktiviteter

Konsulentens skal:

1. Udarbejde handlingsplan for Luftvisionen med involvering af relevante parter.
2. Igangsætte konkrete aktiviteter under handlingsplanen.
3. Følge op og rapportere på fremdrift af aktiviteterne i handlingsplanen.
4. Tilrettelægge og gennemføre netværksaktiviteter, herunder fx workshops.
5. Med bidrag fra styregruppen og eventuelt andre parter stå for udarbejdelse af kommunikationsstrategi, samt selvstændigt udarbejde relevant materiale.
6. Hjælpe og bistå styregruppen med det løbende arbejde med at realisere Luftvisionen.

Konsulentens kvalifikationer

Konsulentens forventes at

- Have dokumenterede erfaringer med dannelse og vedligeholdelse af netværk og partnerskaber.
- Have kendskab til miljøpolitiske prioriteringer på luftforureningsområdet og det miljøteknologiske felt både i Danmark og internationalt.
- Kende til beslutningsprocesser i den offentlige forvaltning og private virksomheder.
- Have gode formidlingsmæssige kompetencer, kunne skrive beslutningsoplæg og i det hele taget kommunikere indsatsen til en bredere kreds.
- Kende luftteknologibranchen og have dokumenteret kendskab til eksportmarkeder for luftteknologier og – løsninger.

Organisering

Konsulentens refererer til styregruppen for Luftvisionen. Hvis der er behov for yderligere, daglig afklaring, kan MUDP-sekretariatet i Miljøstyrelsen kontaktes.

Tidsplan

Projektet skal igangsættes 23. marts 2018 og afsluttes 23. marts 2020. Hvordan de forskellige aktiviteter skal fordeles i løbet af perioden aftales med styregruppen for Luftvisionen.

Økonomi

Der er afsat i alt 500.000 kr. ekskl. moms til gennemførelse af opgaverne. Alle konsulentens udgifter skal afholdes inden for dette beløb.

Bilag

Luftvisionen.